

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ENTEGRE SINIR YÖNETİM MODELİ

Ahmet TÜRKÖZ*

ÖZ

Günümüz dünyasında, giderek artan önemi nedeniyle düzensiz göç ve sınır güvenliği, uluslararası bir sorun olarak üzerinde daha çok durulan bir konu haline gelmiştir. Düzensiz göç dalgası, özellikle gelişmiş ülkeleri, sınır güvenliğinin sağlanması ve yeni göç politikalarının oluşturulması konularında yeni ve katı tedbirler almak zorunda bırakmıştır. Kaynak ve transit ülkelerin düzensiz göçle etkin bir şekilde mücadele etmemesi ve sorunun kaynağında çözül-e-memesinden dolayı, hedef ülkeler düzensiz göçle mücadele amacıyla sınır güvenliği alanında yeni arayışlara girmişlerdir. Avrupa Birliği, “güvenlikleştirme” anlayışına bağlı olarak geliştirdiği “yeni sınır güvenliği” konseptinin gereği olarak, çok sayıda yeni kurum ihdas etmiş ve yeni uygulamalar hayata geçirmiş bu sayede sınırlarını daha da güçlendirmiştir. Konunun özellik arz etmesi nedeniyle bu çalışma, Avrupa Birliği'nin sınır güvenliği örgütlerinin ve uygulamalarının tarihi gelişimini ve analizini kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yasadışı Göç, Sınır Güvenliği, Entegre Sınır Yönetim Modeli, Türkiye ve AB, Güvenlikleştirme.

* Mülki İdare Amiri, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, ahmet.turkoz@icisleri.gov.tr

INTERGRATED BORDER MANAGEMENT MODEL OF THE EUROPEAN UNION

ABSTRACT

In today's world, the concept of illegal immigration and border security has taken center stage as an international problem due to ever-increasing importance. The wave of illegal immigration has compelled developed countries in particular to take new and rigorous measures in terms of border security and fight against illegal immigration. This new concept of border security created by destination countries against illegal immigration stems from the failure of origin and transit countries to effectively combat illegal immigration and offer a solution to the problem at source. EU has further reinforced borders by force of securitization concept that has come to the forefront as a result of the wave of illegal immigration. To this end, EU has launched numerous new organizations and introduced new practices. The study, therefore, focuses on historical development and analysis of EU's border security organizations and practices.

Keywords: *Illegal Immigration, Border Security, Integrated Border Management Model, Turkey and the EU, Securitization.*

GİRİŞ

Düzensiz göçün çağdaş dünyanın her yerinde sık olarak görülen bir fenomen haline gelmesi ile birlikte Avrupa sınırlarına gelen kaçak göçmenlerin sayısal artışı, bu fenomenin Avrupa ülkelerinde en sıcak/güncel konulardan birisi olmasına neden olmuştur. Özellikle ABD'deki 11 Eylül terör saldırıları akabinde dünyada değişen güvenlik paradigması ile birlikte, son on yıllık süreçte, Avrupa Birliği (AB)'nin doğu sınırlarının değişmesine yol açan son genişleme süreci, AB'deki son ekonomik kriz ve bunlara ilaveten Suriye'deki iç savaş sonrası ortaya çıkan düzensiz göç akını AB'de siyasi söylem ve tutumlarda, güvenlik politikaları ile uygulamalarında ve hukuki düzenlemelerde kaymalara/değişikliklere neden olmuştur. Bu gelişmelerin akabinde, sınır güvenliği AB'nin önceliklerinden biri haline gelerek daha da önem kazanmıştır (Kirişçi, 2003: 79).

Schengen anlaşması sonrası AB iç sınırlarının geçirgen hale gelmesine rağmen, AB üyesi ülkelerin dış sınır güvenliği politika ve uygulamalarında farklı yaklaşım sergilemesi, bunların AB tarafından standart hale getirilmesini zorunlu kılmış, göç ve sınır güvenliği konusunda yeni adımlar atılmasına neden olmuştur. Bütün bunların bir gereği olarak, AB yeni bir sınır rejimi ve göç politikası uygulamak, sınır güvenliği ve gözetimini tek çatı altında toplamak, yeni kurumlar ihdas etmek ve geri kabul anlaşmaları imzalamak gibi politik, yasal ve uygulamaya dair birtakım yeni önlemler almak durumunda kalmıştır. Bu önlemler sonucu "AB Entegre Sınır Yönetimi" (ESY) modeli ortaya çıkmış ve atılan adımlar beklendiği üzere oldukça katı ve tavizsiz bir şekilde hayata geçirilmiştir. Ancak ortaya çıkan bu model sadece AB üyesi ülkeleri değil AB'ye aday, komşu veya göç veren ülkeleri de etkilemiştir (İçduygu, 2011: 1).

Bu gelişmelere paralel olarak, AB'ye aday ülke konumunda olan Türkiye'nin AB'ye müktesebat, politika ve uygulama birliği konusunda var olan taahhütleri nedeniyle ve dahası AB üyesi olması durumunda uygulamak durumunda kalacağı "AB Entegre Sınır Yönetimi" (AB ESY) modelinin incelenmesinin çalışmaya değer olduğu düşünölmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmada ESY modelini oluşturan kilometre taşlarının, politikaların, uygulamaların ve kurumsal yapıların ele alınmasının faydalı olacağı değerlendirilmiş ve konu bu yönleriyle ele alınmıştır.

Çalışmanın "Kavramsal Çerçeve ve Literatür İnceleme" başlıklı birinci

bölümünde “sınır güvenliği ve AB” ile “düzensiz göç olgusu” konularında kapsamlı bir kavrayış ortaya koymak üzere ilgili literatür incelenecek, böylece ilerleyen bölümlerde yapılacak açıklamalar için kavramsal bir çerçeve çizilmeye çalışılacaktır.

Çalışmanın “AB Sınır Güvenliği” başlıklı ikinci bölümünde, AB’nin bugün uygulamakta olduğu “Entegre Sınır Yönetimi” modeli ile bu modelin oluşumuna katkı sağlayan AB sınır güvenliği politikasının gelişimi tarihi perspektif içerisinde ele alınarak ayrıntılı olarak sunulacaktır.

Son olarak, çalışmanın “AB’nin Sınır Güvenliği Kurumları ve Uygulamaları” başlıklı üçüncü bölümünde AB ESY modelinin esasını oluşturan sınır güvenliği kurum ve uygulamalarına yer verilecektir.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR İNCELEME

Günümüz dünyasında ülkelerin kaçınılmaz sorunları haline gelen ekonomik/sosyal/siyasal istikrarsızlıklar, iç savaşlar, terör, toplumsal sorunlar, işsizlik, hukuk düzeni ve yönetim bozuklukları nedeniyle meydana gelen devlet içi sorunlar devlet sınırlarının etkin korunamaması nedeniyle bu sınırların ötesine kolayca taşabilmekte ve önemli uluslararası istikrarsızlıklara neden olabilmektedir (Köktaş ve Yılmaz, 2010: 2). Ulusal ve uluslararası güvenliği etkileyen bu önemli gelişmelerden sonra ortaya çıkan yeni tehlikelere karşı, geleneksel tip askeri güvenlik anlayışının ötesinde sınır güvenliğini de ele alan yeni güvenlik politikaları üretile zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Özellikle soğuk savaşın sona ermesinin ardından, sınırların istikrar ve güvenliği ile ilgili belirsizlik ortamı ile birlikte dünya genelinde organize suçların ve düzensiz göçün kontrolsüz olarak artacağına olan inanç, klasik güvenlik anlayışının yeniden kavramlaştırılmasına öncülük etmiştir. Nitekim 1990 ların başından itibaren, sınır aşan organize suçlar ve düzensiz göç dalgası en önemli güvenlik tehdidi olarak algılanmaya başlamıştır (Andreas, 2003: 100; Mitsilegas, 2007: 359-360). Dahası, ABD’de gerçekleştirilen 11 Eylül saldırıları ardından artış gösteren uluslararası terör faaliyetleri ve illegal göç hareketleri sınır güvenliğini daha da öncelikli bir boyuta taşımıştır (Helene 2007: 4).

Bu yeni güvenlik anlayışının temelleri, “Kritik Güvenlik Çalışmaları Ekolu” (Critical Security Studies) tarafından ortaya konulmuş ve literatürde “güvenlikleştirme” (securitization) kavramıyla ifade edilmeye başlanmıştır.

Paris ve Kopenhag ekolü olarak da adlandırılan bu ekoller, Foucauldian düşünce anlayışını örnek almış ve Barry Buzan, Ole Wæver, Dider Bigo ve Jef Huysmans gibi akademisyenlerce bu düşünce tarzı yeniden canlandırılmaya çalışılmıştır (Léonard, 2010: 234).

Paris ekolü temelde, güvenlikleştirme kavramını, devlet güvenliğinin sağlanması ve ulus kimliğinin korunmasının yansira uluslararası güvenliği de göz ardı etmeyen ve bu nedenle özellikle sınır güvenliği ve göç kavramlarına yeni anlamlar kazandıran bir perspektif olarak tanımlamıştır. Güvenlikleştirme teorisi, sınırı, üzerinde devletin güvenlik politikalarını belirlemede hala söz sahibi olduğu dost ve düşmanı birbirinde ayıran bir hat olarak tanımlanmakla birlikte, küresel aktörlerin ve uluslararası rejimlerin de sınırlar üzerindeki güvenlik politikalarının şekillenmesine katkı sağladıkları bir yapıyı ifade eder. Gelişen bu yeni güvenlikleştirme konsepti, klasik anlamda varlığı tespit edilen tehdit anlayışından, potansiyel ve algıya dayalı tehdit anlayışına yönelmiş ve böylece mevcut tehdit anlayışında da radikal bir değişime neden olmuştur (Kaya, 2013: 3). Bu arada, güvenlikleştirme süreci, ulus kimliğinin her türlü müdahaleden korunmasını sağlamak amacıyla sınırların güçlendirilmesini öngörmekle birlikte düzensiz göç akımlarından -ki burada düzensiz göçmenler düşman olarak algılanmakta- toplumsal yapının ve ulus kimliğinin zarar görmesinin önlenmesini de öncelikli olarak ele almaktadır (Kaya, 2013: 4).

Huysmans (2006: 2), güvenlikleştirme anlayışının sadece düzenleyici bir politika olarak algılanmasının da yanlış olacağını ifade etmektedir. Ona göre güvenlikleştirme, basit düzenleyici bir politikadan ziyade uygulamaya ve pratiğe yönelik genel bir bakış açısı da sağlamaktadır. Bunun en belirgin örneğinin de kontrolsüz sınır geçişlerinin önlenmesi amacıyla, sınırların güvenli hale getirilmesi çalışmaları olduğunu iddia etmektedir.

Güvenlikleştirme anlayışı, sınırların liberalize edilmesinin yanı sıra yapılan risk analizleri çerçevesinde daha sıkı denetimini ve gözetimini de beraberinde getirmiştir. Bu da vatandaşların refah ve esenliğini sağlamak ve beklentilerine uygun cevap verilmek adına yapılmaktadır (Köktaş ve Yılmaz, 2010: 5).

Burada hemen şunu da ifade etmek gerekir ki, alınan önlemler ve yapılan düzenlemelerin daha askeri bir anlayışı yansıttığı ve bu nedenle batı

medeniyetinin kendi ortaya koyduğu liberal anlayışa zarar verdiği eleştirileri de ortaya çıkmaktadır (Benam, 2011a: 192).

Buna göre, güvenlik ve özgürlük ile ilgili retorik ve yaklaşım özgürlükten güvenlikleştirmeye doğru evrim geçirmiş ve batı dünyası yeni tehlikelerle baş edebilmek için bazı yeni pozisyonlar, yaklaşımlar ve uygulamalar geliştirmiştir (Walters, 2006). Örneğin, mevcut düzensiz göç akımına karşı olarak AB komşu, transit ve kaynak ülkeler ile geri-kabul anlaşmaları imzalamaya başlamıştır. Bu şekilde kaynak ve transit ülkeler göçmenleri geri almaya zorlanmışlardır. Öte taraftan, AB-komşu ülkeler “göç ortaklığı” kurulmuştur (Léonard, 2010). Bu yeni tedbirlerin yanı sıra, düzensiz göçün güvenlikleştirilmesi için AB üyesi devletler 2005’te “AB Üye Devletlerinin Dış Sınırlarında Operasyonel İşbirliği Yönetimi için Avrupa Ajansı”nı (FRONTEX) kurmuşlardır. FRONTEX’in temel amacı AB üyesi devletler arasında operasyonel işbirliğini geliştirmek ve AB’nin dış sınırlarının yönetimi kolaylaştırmaktır. Ayrıca AB, kısa adı EUROSUR (Avrupa Sınır Gözetleme Sistemi) olan ve alınan önlemleri kolaylaştırma amacıyla farklı bir takip sistemini de kurmuştur (Léonard, 2010).

Güvenikleştirme yaklaşımı, sadece sınırların güvenlikleştirilmesine neden olmamış aynı zamanda düzensiz göçün de güvenlikleştirilmesi konusunda fırsatlar ortaya çıkarmıştır (Zucconi, 2004). Bu durum, “Kritik Güvenlik Çalışmaları” literatürüne göre “ terör ve göçü birbirine bağlayan söylemsel birçok fırsat açmış, böylelikle daha önceden acil durumlar için saklanan uygulamaların ve teknolojilerin göçün kontrolünde kullanılmasının meşrulaşmasına yardımcı olmuştur” (Boswell, 2007:589-590). Böyle bir güvenlikleştirme yaklaşımı ile göçmen politikaları yeniden şekillendirilmiş ve tanımlanmıştır. Böylece düzensiz göçmenlerin dışarıda tutulması veya istenmeyen yabancı uyrukluların girişlerinin kontrol edilmesi, sınırlandırılması, tutuklanması ve sınır dışı edilmesini kolaylaştıran yeni siyasalar ortaya çıkmıştır. Özetle, post modern terör tehdidi algısı göç kontrolü hakkında daha katı uygulamalar için bahane olmuştur (Boswell, 2007:589-590).

Lodge (2010) AB için sınır güvenliğinin sadece sınırların güvenlikleştirilmesi ile kısıtlı olmadığını vurgulamaktadır. Buna göre sınır güvenliği, üye devletlerin veya kurumların yerine getirdikleri görevlerden sadece biridir. Sınırları yönetmekle sorumlu yasal makamlar veya yapılar sınırın bir tarafındadırlar ve kendi çıkarları için insanları sömüren ve istismar eden suç örgütleri ise sınırın

diğer tarafındadırlar. Bu nedenle, hedef, kaynak, transit ve komşu ölkeler aynı hedef etrafında birleştirilmelidir, çünkü düzensiz göçle ilgili herhangi bir güvenlik sorunu ve bunun komplikasyonları bu ölkelerin hepsini etkileyecektir (Özcan, 2004: 4).

2. AB SINIR GÜVENLİĞİ

Çalışmanın bu bölümünde, AB “yeni sınır güvenliği konsepti”nin gelişimi ve buna bağlı olarak “Entegre Sınır Yönetimi” modelinin oluşumu, tarihi süreç içerisinde dönüm noktalarını oluşturan olaylarla birlikte ele alınacaktır.

2.1. AB'nin Sınır Güvenliği Politikası Tariçesi

İki büyük ve yıkıcı dünya savaşının ardından, ekonomik olarak çöken Avrupa'yı yeniden ayağa kaldırmak ve ayrıca yeni bir dünya savaşına mani olabilecek birlikteliği sağlamak amacıyla, 1951 yılında altı devletin (Belçika, Fransa, Almanya, İtalya, Lüksemburg ve Hollanda) bir araya gelerek Avrupa Kömür Çelik Topluluğu adıyla başlattıkları birleşik Avrupa macerası, bu birliğin 1958 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu adını almasıyla devam etmiştir. Altı devletle başlayan ve nihai olarak Avrupa Birliği adını alan bu uluslar üstü organizasyon, uyguladığı bir seri genişleme politikası sayesinde günümüzde 28 üyeli politik bir birlik haline gelmiştir (Vogler ve Bretherton, 2006: 3).

Avrupa Birliğinin uluslar üstü yapısı nedeniyle üye devletlerin, AB kurum ve kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının birbirlerine artan karşılıklı bağlılıkları, Avrupa Birliğine üye devletler arasındaki sınırların önemini ve fonksiyonunu azaltmıştır. Birliğin geçirdiği bu evrim sonrasında üye ölkeler arasındaki sınırlar daha az belirgin ve pratik olarak daha esnek bir hale gelmiş ve bu durum malların, sermayenin, hizmetlerin ve kişilerin serbest dolaşımına imkan sağlamıştır. Gropas bu durumu kısaca şu şekilde özetlemiştir:

‘AB'nin entegrasyon tarihine bakıldığında, sınır ötesi faaliyetlerin yoğunlaştığı ve tüm sosyal, ekonomik ve siyasi konularda işbirliği yapıldığını görüyoruz. Avrupa Birliği'nin inşa edilmesine yönelik bu siyasi projede, giderek daha geçirgen hale getirerek sınırların önemini azaltmaya ağırlık verilmiştir (2004: 56)'

Ancak, Avrupa Birliği iç ve dış sınırları, günümüzde devam eden genişleme süreci ve ortaya çıkan yeni güvenlik yaklaşımları ile birlikte yeniden tanımlanmaktadır. Şüphesiz ki, bu tanımlama AB'nin ve üye devletlerin gelecekteki politika ve pozisyonları, ortaya çıkabilecek yeni durumlar ve olaylar ile uluslararası yeni politik gelişmeler tarafından şekillenmeye devam edecektir. Bu durum sınır kavramının tarihi boyunca geçirdiği evrimleşme süreciyle de paralellik arz etmektedir (Bigo 1994: 165; Hills 2004: 18).

Zamanla ekonomik ve politik entegrasyona ulaşabilmek adına gerçekleştirilen sınırsız Avrupa yaklaşımı, soğuk savaş sonrası istenmeyen nüfus hareketlerinin artması ile yeni endişeleri beraberinde getirmiş hatta bu durum ekonomik entegrasyon için de büyük bir tehdit oluşturmuştur (Van Houtum 2010:957). Bu algının oluşmasında en büyük etken, Schengen Müktesebatı ile iç sınırların kaldırılması nedeniyle üye ülke vatandaşlarının yanı sıra herhangi bir şekilde Avrupa Birliği sınırlarına giren suçluların da Schengen Alanı içerisinde serbest bir şekilde dolaşabileceği gerçeğidir (Andreas 2003: 100).

AB'de sınır güvenliği ve göçle ilgili değişen bu realitede sadece askeri veya iç-dış güvenlik kaygılarının payının olduğunu düşünmek yanlış olur. Yaşanan bu gelişmelerde, özellikle popülist politikacıların ve olayları olduğundan daha abartılı sunan medya sektörünün yarattığı algının da payı büyüktür. Grabbe'nin (2000: 523) de ifade ettiği üzere AB'nin doğu sınırlarından gerçekleşen yasadışı girişler, göç konusunda halk üzerinde ekonomik temelli bir kaygıya sebep olmuştur. Bu kaygının temelinde AB'de var olan refahın göçmenlerle paylaşılmak istenmemesi ve bozulan iş piyasası nedeniyle Avrupalıların işlerini göçmenlere kaptırma endişesi yatmaktadır. Bu endişeler 2008'de etkisini iyice gösteren küresel ekonomik kriz ve 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş sonrası Avrupa'ya doğru yoğunlaşan göçmen akımı sonrası gittikçe artmıştır. Elverişli ortamın ortaya çıkması sonrasında aşırı sağcı partilerin bu sorunları kaşıyan söylemleri ve medya organlarının yaptıkları olumsuz haber ve yorumlar kamuoyunu yoğun olarak meşgul etmeye başlamıştır. Yaşanan bu gelişmeler sonucunda, AB vatandaşları göç konusunda daha muhafazakar hale gelmiş ve yabancı düşmanlığı da bilinçli/bilinçsiz körüklenmiştir. Kamuoyunda oluşan tepkiler ve uluslararası alanda gittikçe etkisini göstermeye başlayan güvenlikleştirme anlayışının benimsenmesi, AB'nin serbest dolaşımı kısıtlayıcı bir anti göç tutumu geliştirmesine, daha sıkı

sınır politikaları oluşturmasına ve sorunun dışsallaştırılması çalışmalarına zemin hazırlamıştır.

Aslında bu çekinceler ve yeni tehdit algılamaları sadece AB'de değil tüm dünyada görülmekteydi. Ancak AB'nin günümüzdeki ünü hukukun üstünlüğüne gösterdiği saygı, temel hak ve özgürlüklerin korunması konusundaki gayretleri ve serbest piyasa ekonomisi ilkelerine bağlılığından gelmekteydi. Dolayısıyla, AB'nin kazandığı bu ünü ve kurduğu özgürlük ortamını da koruyarak vatandaşlarına güvenlik hizmetini götürmek ve bu iki amaca aynı anda ulaşmayı sağlayacak bir formüle ihtiyacı vardı. (Düvell 2006: 6; Köktaş 2011: 6).

Bu gerçekler ışığında yeni bir sınır güvenliği sistemi oluşturmak isteyen AB yeni arayışlara girişmiş aradığı çözümü "Entegre Sınır Yönetimi" modelinde bulmuştur. Özellikle ABD-Kanada sınırında elde edilen başarı nedeniyle öne çıkan ESY modeli, her ne kadar ulus devlet örneklerinde görülen uygulamalar daha etkin ve verimi sonuçlar sağlasa da, Avrupa Birliği gibi uluslarüstü organizasyonlarda da kabul görmüştür (Köktaş ve Yılmaz 2010: 5). Bu anlamda, AB'nin sınır güvenliği sistemi, birliğin hukuki ve siyasi yapısı gereği kısmi farklılıklar gösterse de, temel olarak bu yeni sınır güvenliği anlayışının temelleri üzerine inşa edilmiştir.

2.2. AB Entegre Sınır Yönetimi Modeli Yol Haritası

AB ESY modelinin temellerinin atıldığı sürecin ele alınması, bu çalışmada yapılan açıklamaların daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Bu yüzden çalışmanın bu bölümünde, AB ESY modelinin dönüm noktalarını oluşturan Schengen ve Amsterdam anlaşmaları, Avrupa Konseyinin Tampere ve Leaken zirvelerine kısaca değinilecek akabinde 11 Eylül olaylarının AB sınır güvenliğine etkileri ile Lahey ve Stockholm programları ve kararları ele alınacaktır.

2.2.1. Schengen Anlaşması

Avrupa Birliğinin en önemli hedeflerinden biri olan iç sınırların kaldırılarak serbest dolaşımın sağlanması, Birliğin hukuki ve kurumsal yapısından kaynaklanan nedenlerle sürekli gecikmekteydi. Bu durumdan rahatsız olan Almanya, Belçika Fransa, Hollanda ve Lüksemburg topluluk dışında inisiyatif kullanarak 14 Haziran 1985 tarihinde Schengen Anlaşmasını imzalayarak serbest dolaşıma giden yolda ilk adımı atmışlardır. Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin Sözleşme 1990 yılında

onaylanmış, akabinde 1995 yılında kurucu ülkeler ile birlikte İspanya ve Portekiz'i de kapsayacak şekilde yürürlüğe girmiştir (Bozkurt ve diğerleri 2011: 328).

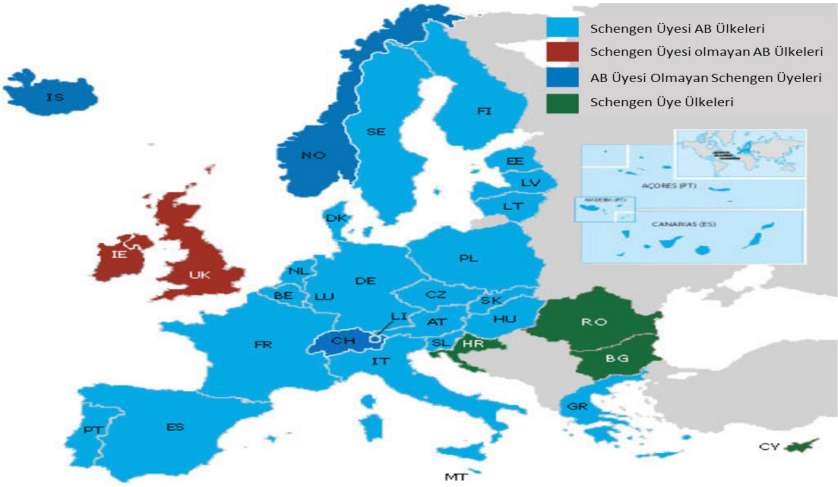
Schengen Anlaşmasının temel amacı, Birliğe üye devletler arasındaki ortak sınırlarda, mal ve hizmetlerin geçişlerine ilişkin prosedürlerin kolaylaştırılması, ayrıca kişilere ilişkin giriş ve çıkışlarda kontrollerin kaldırılmasıdır. Böylece dahili sınırların olmadığı ve serbest dolaşımın sağlandığı bir Avrupa hedeflenmiştir (Köktaş 2011: 7). ESY'nin temeli sayılabilecek Schengen Anlaşması Uygulama Sözleşmesinin 6. maddesinde (EU Council 2000); ortak bir sınır kontrolü kavramı tanımlanmış buna göre, taraf ülke topraklarında bulunan tüm dış sınırlar boyunca yapılacak sınır kontrollerinin sistematik ve benzer şekilde yetkili otoritelerce, tarafların çıkarlarını da koruyacak şekilde gerçekleştirileceği vurgulanmıştır. Bu temel esasların haricinde Schengen sözleşmesiyle; üye ülkeler arasında polis ve adli işbirliği, suçluların iadesi, vize, üçüncü ülke vatandaşlarının dolaşımı ve ikametleri, kişisel verilerin korunması ile göç konularında üye ülkeler arasındaki uyum ve eşgüdümü sağlamak üzere düzenlemeler yapılmıştır (Apap ve Tchorbadijska 2004: 4).

Bununla birlikte serbest dolaşımın uygulamaya başlanması akabinde ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesi ve taraf ülkeleri rahatlatmak adına Schengen bir dizi telafi edici önlemler de öngörmüştür. Bunlardan başlıcaları: sınırların korunması için ortak kurallar; dış sınırların teknik denetimi; yasaklanmış göçmenler, aranan suçlular, çalıntı araçlar gibi hususlarda ortak bir bilgi paylaşımı sistemi (Schengen Bilgi Sistemi) kurulması; bilgilerin korunması amacıyla bağımsız bilgi ağı ve tek kod uygulaması; polis ve yargı işbirliğinin artırılması; ortak vize, iltica ve göç politikası uygulanmasıdır (Lavenex 2004: 688).

Schengen alanı içerisinde sağlanan bu gelişmelere rağmen, Schengen anlaşmasının imzalanmasından bu yana halen daha tüm AB'yi kapsayan kapalı devre bir yapı oluşturulamamıştır. Bu durum, Birliğin ortak bir vize ve göç politikası oluşturmasının önünde duran ciddi bir engel olarak değerlendirilebilir. Bu gün itibarıyla Schengen Bölgesi, 22 si AB üyesi ve 4'ü AB üyesi olmayan (İzlanda, Norveç, İsviçre ve Lihtenştayn) 26 ülkeden oluşan, sınır ve pasaport kontrollerinin kaldırıldığı ve ortak vize rejiminin uygulandığı bir bölgedir. Ancak, İngiltere ve İrlanda AB üyesi olmasına rağmen bu birliğin dışında kalmayı tercih etmişlerdir (Grabbe 2000: 524). Yine, AB üyesi olan ve Schengen alanına kanunen katılma

hakları bulunan ve bu yönde girişimleri olan Bulgaristan, Romanya, Hırvatistan ve Kıbrıs Schengen topluluğuna henüz üye olmayıp adaylık süreçleri devam etmektedir. Grabbe (2000: 525), AB'nin yeni üyelerinin Schengen alanına dahil olabilmek için, sadece müktesebatın kabul edilmiş olmasının yeterli olmayacağı, dahası bu yeni üyelerin Birliğin dış sınırlarını etkin olarak koruyabilecek duruma gelmelerinden sonra iç sınırların kaldırılabilceği gerçeğine vurgu yapmaktadır.

Şekil 1: Schengen Alanı

Kaynak: Avrupa Komisyonu <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/index_en.htm>

2.2.2. Amsterdam Antlaşması – Tampere ve Laeken Zirveleri

Schengen Anlaşması ile birlikte ESY modeline giden yolda atılan diğer önemli adımlar, Amsterdam Antlaşması (1997) ile akabinde gerçekleştiren Tampere (1999) ve Laeken (2001) Zirveleridir.

Sechengen Anlaşmasının hayata geçirilmesinden sonra, mevcut düzenlemenin yetersizliği ve uygulamalar için yeterli kaynak yaratılmaması gibi nedenlerle ortaya çıkan sıkıntılar, AB'ni daha ileri bir adım atmaya teşvik etmiştir. Bu adımlardan en önemlisi, 1997 yılında imzalanan Amsterdam Antlaşması ile Schengen müktesebatının 'Topluluklar' başlıklı I. sütunu 'Adalet ve İçişleri Alanında İş Birliği' başlıklı III. sütuna dâhil edilerek AB yasal çerçevesi içine alınmasıdır. Buna ilave olarak vize kuralları, serbest dolaşım, göç ve dış sınır geçişleri gibi

diğer bazı başlıklar üçüncü sütundan birinci sütuna alınmıştır. Böylelikle AB'nin sütunlu yapısında üçüncü sütunu oluşturan Adalet ve İçişleri Alanı hükümetler arası bir yapıya sahipken, Amsterdam anlaşması ile topluluk alanı içine dahil edilmiştir. (Anderson 2000: 10). Ayrıca üçüncü sütun altında bulunan suçla ilgili konularda yargı işbirliği ve polis işbirliği konuları özellikle güçlendirilmiştir. Alınan bu kararlarla, dış sınırların denetiminin, belirlenecek ortak standart usullerle gerçekleştirilmesinin sağlanması ve bu sayede etkinliğinin artırılması hedeflenmiştir (Den Boer ve Wallace, 2000: 514).

Ancak, alınan bu kararlarla dış sınırların yönetiminde yeterince iyileşme sağlanamamış, birliğin doğusundan gelenlerin katıldığı suç oranlarındaki artış önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu sıkıntıların kaynağının, dış sınırların korunmasının Birliğe yeni üye olmuş ülkelere bırakılmasından, dolayısıyla genişleme politikasından kaynaklandığı ileri sürülmüştür (Rigo, 2005: 1; Hassner, 2002: 42). Avrupa Birliği, Schengen Sözleşmesinin 2. maddesine göre iç sınır kontrolünü tekrar başlatma yetkisi elinde olan üye ülkeleri rahatlatma adına 15-16 Ekim 1999 da Finlandiya'nın Tampere şehrinde bir zirve düzenlemiştir (Hobbing, 2005: 13). Bu zirvenin sonuç bildirgesinin 3. paragrafında; dış sınırların suç ve suçlulara karşı daha etkili bir şekilde yönetilmesine ve bunu kolaylaştıracak sığınma ve göç politikaları geliştirilmesine vurgu yapılmıştır (EU Council 1999). Yine zirvenin sonuç bildirgesinin 25 ve 26. maddelerinde önemli konulara değinilmiştir. Bu kararlarda aday ülkelere, Birliğe entegrasyonun sağlanması amacıyla Schengen müktesebatı ile birlikte buna dayalı olarak alınacak efektif sınır kontrolü ve sınırlamaları ile ilgili olarak yapılacak düzenlemeleri kabul etmeleri zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca sınır koruma personelinin AB sınır güvenliği standartlarına uygun bir şekilde eğitilmelerine ve uzmanlaştırılmalarına vurgu yapılmıştır. İlave olarak, bu kararlarla transit ve kaynak ülkelerin sınırlarının güçlendirilmesi ve insan kaçakçılığı ile mücadele konusunda desteklenmesi ve bu ülkeleri geri kabul anlaşması yapmaya zorlanması konusunda adım atılması kararlaştırılmıştır (EU Council 1999).

Tampere zirvesinden iki yıl sonra Belçika' da gerçekleştirilen Leaken Zirvesi (14-15 Aralık 2001), AB'de daha entegre bir adalet ve içişleri politikası oluşturulmasının yanı sıra güvenlik ve savunma politikaları açısından yeni önemli adımların atıldığı bir zirve olmuştur. Bu anlamda zirvenin Başkanlık Sonuç

Bildirgesinin 'Özgürlük Güvenlik ve Adalet Alanın Güçlendirilmesi' başlıklı 4. Bölümünde, sınır güvenliği alanında atılacak adımlara yer verilmiştir. Bu başlık altında bulunan 42. maddede, Birliğin dış sınırlarının tutarlı, etkili bir ortak yönetim anlayışıyla idare edilmesi durumunda, sınır güvenliğinin daha üst bir seviyeye taşınabileceği ve bu anlayışın terörizm, yasa dışı göç, insan kaçakçılığı ile mücadele için gerçekleştirilen faaliyetlere de hizmet edeceği vurgulanmıştır. Ayrıca aynı kararla Konsey ve Komisyonun, bu ortak kontrol ve işbirliği çabalarını kolaylaştıracak önlemler alma ve düzenlemeler yapma konusunda çalışacağı ifade edilmiştir. (EU Council 2001; EU Council 2002b: 4). Yine bildirgenin 43. paragrafında sınır ötesi işbirliğini de içeren yeni bir güvenlik stratejisi oluşturulmasının polis ve adli işbirliğinin artırılması konusunda yardımcı olacağına vurgu yapılmıştır ((EU Council 2001).

Bu zirvelerin ardından, Avrupa Birliği Konseyinin hazırladığı, üye devletler dış sınırların yönetimi planının 1 ve 4. maddelerinde yeni dış sınır rejiminin temel amaçları şu şekilde özetlenmiştir:

'1- AB'nin dış sınırları, hepimizin arzu ettiği özgürlük, güvenlik ve adalet gibi alanların tanımlanması ve korunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu sınırların kontrolü ve denetimi, birliğe giren ve çıkan insan hareketlerinin yönetilmesine katkıda bulunmakta ve vatandaşlarımızı tehlikelerden koruyarak güvende olmalarını sağlamaktadır. Ayrıca, bu sınırlar düzensiz göç ile mücadele konusunda hayati bir faktördür.

4- Avrupa Konseyi tarafından alınan bu kararda Birliğe Üye Ülkelerin dış sınırlarının tutarlı, etkin ve ortak bir şekilde idare edilmesinin, güvenlik düzeyini artıracığına dikkat çekilmektedir. Bu karar aynı zamanda Avrupa Birliğinde düzensiz göç ve insan kaçakçılığı ile mücadele planında belirtildiği üzere terörizm, düzensiz göç ve insan kaçakçılığı ile mücadele etmek adına yürütölen faaliyetlerin süreklilik arz etmesine de katkı sağlamaktadır (EU Council 2002a: 3)

Buna ilave olarak, aynı planda sınırların kaldırıldığı bir Schengen alanı içerisinde, dış sınırların kontrolü ve gözetiminin esas öncelik olduğu ifade edilmektedir.

Bu çalışmalar sonucunda Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 'Avrupa Birliği Üyesi Ülkelerin Dış Sınırlarının Entegre Yönetimi' konusunda hazırladığı belgeyi (EU Commission 2002), Avrupa Komisyonu 7 Mayıs 2002 de onaylayarak yürürlüğe koymuştur. Bu belgeyle, ESY modelinin hayata geçirilmesi için kısa vadede yapılacak işler ile ilgili bir yol haritası ortaya konulmuştur. Belgede, Birliğin mevcut durumu gerek operasyonel, gerekse normatif düzeyde analiz edilerek, Birlik genelinde uygulanması öngörülen kısıtlamalar ve eylemler ile gerçekleştirilebilecek işbirliği konularında önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca, üye ülkelerce uygulanacak ortak temel bir mevzuatın oluşturulması, ortak risk analizi çalışmalarının yapılması, üye ülkeler arasında külfet paylaşımı konusunda faaliyet yürütülmesi öngörülmüştür (EU Council 2002a: 3).

2.2.3. 11 Eylül Saldırıları, Lahey ve Stockholm Programları

AB'nin izlediği bu yol haritası esnasında düzenlenen 11 Eylül saldırıları, sınır güvenliği, göç ve serbest dolaşım konusunda uygulanan politikalarda bir kırılma yaşanmasına neden olmuştur. AB'de iç güvenliğin dış sınırlar kontrolü ile başladığı, dolayısıyla iç güvenlik ve dış sınır güvenliğinin bir paranın iki yüzü gibi olduğu gerçeği daha belirgin bir hale gelmiştir. Bu gelişmelerin akabinde, AB yetkililerince suçluların ve teröristlerin topraklarından uzak tutulmasının yolunun sınır güvenliğini güçlendirmekten geçtiği daha güçlü bir şekilde vurgulanmaya başlanılmıştır. Bunun sonucu olarak, AB kurum ve politikalarıyla dış sınırlarında var olan güçsüzlüğü gidermeye odaklanmıştır (Baldaccini, 2008: 31; Boswell, 2007: 590).

Değişen bu paradigma kendini Tampere Zirvesinden sonra hazırlanan 5 yıllık programlarda da göstermiştir. Sırasıyla Lahey (2004) ve Stockholm'de (2009) görüşülen programlar gelecek beş yıla ışık tutmuştur (EU Council 2004a; EU Council 2009). Tabii olarak, alınan bu kararların 11 Eylül saldırıları sonrasında ortaya çıkan güvenlik ağırlıklı politikalardan etkilendiği, dolayısıyla göç ve sınır güvenliği konularında daha küresel ve güvenlikçi yaklaşımların benimsendiği görülmektedir (Baldaccini, 2008: 1).

Çalışmanın önceki bölümünde güvenikleştirme politikaları ile ilgili olarak ifade edildiği üzere, bugün uygulanan AB ESY modelinin bu politikalar üzerine inşa edildiğini ve bu çerçevede AB'nin iç güvenliğine ilişkin hususların

dışsallaştırılması yoluna gidildiğini ifade etmek gerekmektedir. Kısacası AB iç güvenliğine dair sorunların kökenlerini dışarıda aramakta ve Avrupa dışında halletmek eğilimindedir. Bu gelişmeler AB'nin komşuluk politikasını da etkilemiş ayrıca üçüncü taraf ülkeler, yani göç bakımından kaynak ve transit ülkeler de geliştirilen ESY modelinden dolayı olarak da olsa etkilenmişlerdir (Baldaccini, 2008: 31; Benam, 2011b: 295-300).

Bu durumun somut çıktıları Lahey ve Stockholm programlarında da görölmektedir. Şöyle ki, bu programlarda her ne kadar özgürlük, güvenlik ve adalet alanının geliştirilmesi ve dış boyutlarının güçlendirilmesine vurgu yapılarak, birliğin bu anlamda tek bir politika uygulaması ve üçüncü ülkelerle işbirliği içinde olması yönünde ifadelerde bulunulsa da, alınan kararlar incelendiğinde güvenliğli politikaların baskın olduğunu görebiliriz. Bu duruma, Zielonka (2002: 2), Brown (2002: 142), Walters ve Haahr (2005: 92) ve Broeders (2007: 77) gibi akademisyenlerce bir 'Avrupa Kalesi' (Fortress Europe) inşa edilme gayretinde bulunulduğu yönünde eleştiriler getirilmektedir. Eleştiriye konu olan bu durum özellikle Stockholm'de Konsey tarafından alınan kararlarda daha belirgin hale gelmiştir. Bu kararlarda kısaca; sınır kontrollerinin artırılması bu kapsamda FRONTEX tarafından operasyonlar düzenlenmesi, 2013 yılına kadar Avrupa Sınır Gözetleme Sistemi (EUROSUR) kurulması, Avrupa komisyonu öncülüğünde üye ülkelerce uygulanmak üzere organize suçlarla mücadele stratejisi oluşturulması ve bununla ilgili önceliklerin belirlenmesi, sınır aşan suçlarla ilgili üçüncü taraf ülkelerle işbirliği yapılması, üye ülkelerce yürütölen ortak çalışmaların Avrupa Adli İşbirliği Birimi (EUROJUST) tarafından koordine edilmesi yönünde kararlar alınmış ve böylece güvenliğleştirme politikalarına önemli bir vurgu yapılmıştır (EU Council 2009).

3. AB'NİN SINIR GÜVENLİĞİ KURUMLARI VE UYGULAMALARI

Çalışmanın bu bölümünde AB'de ESY'nin uygulayıcısı konumunda bulunan kurumlara ve ESY kapsamında hayata geçirilen uygulama ve faaliyetlere kısaca değinilecektir. Bu anlamda, sırasıyla, Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi için Operasyonel İşbirliği Ajansı (European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union) kısaca FRONTEX, Avrupa Sınır Gözetleme Sistemi (EUROSUR), Parmak İzi Tanımlama Sistemi (EURODAC), Biyometrik Pasaport ve Vize Bilgi

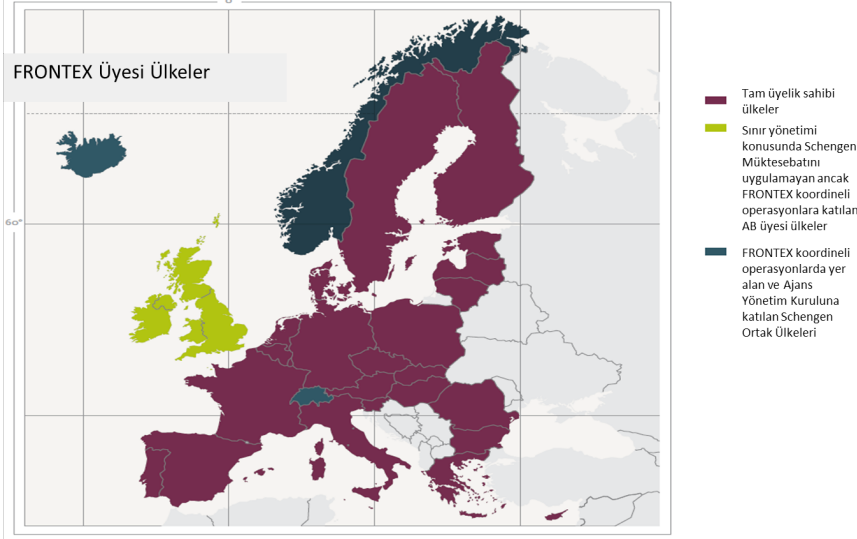

Sistemi (VIS), Göç ve Sınır Geçişleri Üzerine Bilgi Tartışma ve Değişim Merkezi, Gerikabul Anlaşması (Readmission Agreement) ve Schengen Bilgi Sistemi (SIS) ele alınacaktır.

3.1. Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi için Operasyonel İşbirliği Ajansı (FRONTEX)

11 Eylül saldırılarının etkisiyle dünyada değişen güvenlik gündemi ile birlikte, Lahey programının akabinde, Avrupa'da ESY çalışmaları ile ilgili önemli adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu adımlardan en önemlisi şüphesiz ki FRONTEX in kuruluşu olmuştur. FRONTEX, AB üyesi ülkelerin dış sınırlarında operasyonel işbirliğinin yönetimini sağlamak üzere 2007/2004 sayılı AB Konseyi Tüzüğüyle (EU Council 2004b) kurulmuş, 2005 tarihinde Varşova'da faaliyete başlamıştır. Tüzel kişiliği haiz bir topluluk ajansı olarak yapılandırılan FRONTEX operasyonel, yönetsel, teknik ve mali açıdan otonom bir yapıya sahiptir (EU Council 2004b, art.14).

FRONTEX'in kuruluş amacı Tüzüğün 1. ve müteakip maddelerinde şu şekilde özetlenmiştir: Dış sınırların bulunduğu üye devletlerce yekpare bir şekilde kontrol ve gözetim düzeyi yüksek bir şekilde uygulanıp uygulanmadığını denetlemek, dış sınır kontrolünde uygulamada birlikteliğinin sağlanabilmesi için ortak olarak uygulanacak kuralları ve standartları belirlemek, üye devletler arasında operasyonel işbirliğini artırmak amacıyla bu ortak kuralların etkin biçimde uygulanmasını gözetlemek, üye devletlerin sınır muhafızlarının eğitimine yardımcı olmak ve bunların eğitiminde kullanılacak ortak eğitim standartlarını belirlemek, dış sınırlarla ilgili olarak risk analizlerini yapmak ve dış sınır yönetiminin geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak (EU Council 2004b).

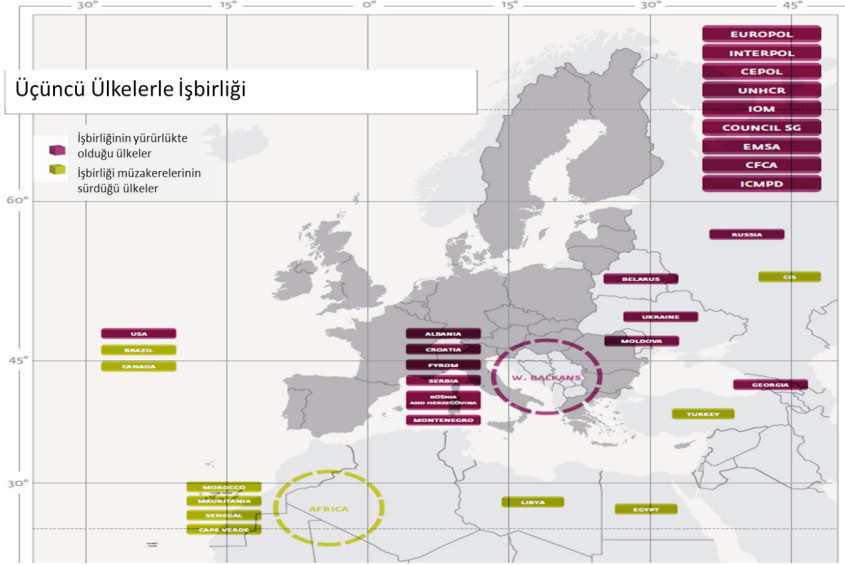
Şekil 2: FRONTEX Üyesi Ülkeler

Source: FRONTEX 'Beyond the Frontiers' 2010: 15

Böylece FRONTEX, 26 Schengen üyesi ülke ve bir kaç AB üyesi olmayan ilişkili ülkede faaliyet gösteren (Şekil-3), yaklaşık olarak yarım milyar insanın serbest dolaşıma tabii olduğu Schengen alanı içerisindeki 44.000 km lik deniz ve neredeyse 9.000 km lik kara sınırlarının korunması konusunda en yetkili uygulayıcı otorite haline gelmiştir (FRONTEX 2014a).

Avrupa Konseyi artık FRONTEX in kuruluşunu da tamamladıktan sonra 2006 yılında aldığı bir kararla, "Entegre Sınır Yönetimi" kavramının boyutlarını da belirleyerek son halini vermiştir. Buna göre, Entegre Sınır Yönetimi (kontrol ve gözetim): Schengen sınır kodunda tanımlanan ilgili risk analizi ve suç istihbaratı dahil olmak üzere, sınır aşan suçların araştırma ve ortaya çıkarılmasında yasa uygulayıcı otoritelerin bütün bileşenleriyle birlikte koordinasyonunu; komşu ve üçüncü taraf (kaynak ve transit ülke) ülkelerle (Şekil-4) işbirliğini; sınır yönetimi için kurumlararası ve uluslararası işbirliğini; üye devletlerin faaliyetleri ile Topluluk ve Birliğin diğer organlarının faaliyetlerinin uyum ve koordinasyonunu kapsayan bir kavram olarak tarif edilmiştir. Konsey bu kararın devamında başta FRONTEX olmak üzere Birlik kurum ve kuruluşları ile üye ülkelerin uymaları gereken esasları da belirtmiştir. (EU Council 2006).

Şekil 3: FRONTEX ile İşbirliğinde Bulunan Ülkeler

Source: FRONTEX 'Beyond the Frontiers' 2010: 81

Bu gün itibariyle FRONTEX, üye ülkelerden elde ettiği bilgiler ışığında sınır kontrolü faaliyetleri, sınır aşan suçlar ve yasadışı sınır geçişleri gibi olaylarla ilgili olarak yıllık risk analizleri yapmakta ve bu sayede yeni belirlenen tehlikelerle ilgili olarak gerekli önlemlerin alınmasına ve bunlara yönelik yeni politikalar oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Yine üye ülkelerin isteği doğrultusunda gerçekleştirilen müşterek operasyonları koordine etmektedir. Örneğin İtalya'nın talebi üzerine 2011 yılında gerçekleştirilen "Hermes" Müşterek Operasyonunda Hollanda, Portekiz İtalya ve Malta FRONTEX'in koordinesinde ortak bir operasyona imza atmışlardır. Bu operasyon, pek çok göçmenin hayatını kaybettiği bir güzergah olan Kuzey Afrika Ülkeleri -özellikle Libya- ile İtalya arasında gerçekleştirilen düzensiz göç akımına karşı düzenlenen bir operasyondur. Bu sayede AB ve Schengen ilgili ülkelerin operasyonel işbirliğinin artırılması, sınır kontrollerinin etkili ve müdahalelerin daha hızlı bir şekilde yapılması amaçlanmaktadır (FRONTEX 2014a).

Bu faaliyetlere ilave olarak, FRONTEX, AB İçişleri Bakanlığınca oluşturulan Avrupa Devriye Ağını da kontrol etmektedir. 2008 yılında Kanarya Adalarından başlatılan silahlı sınır devriye faaliyeti, 2010 yılında Türk-Yunan sınırında da icra

edilmeye başlanmıştır (Spongenberg 2007; Pop 2010). Yine, FRONTEX AB ve Schengen üyesi ülkelerin de katkılarıyla kara, deniz ve hava gözetleme devriye faaliyetlerinin yanı sıra gelişmiş uydu sistemi aracılığıyla kara ve hava sınırlarının kontrolünü ve deniz araçlarının takibini de gerçekleştirmektedir (Omolesky 2010).

Ayrıca, FRONTEX uygulamada birliği sağlamak, üye devletlerin sınır muhafızlarını yetiştirmek ve yönetim standartlarını artırmak amacıyla eğitim faaliyetleri de sunmaktadır. Bu anlamda FRONTEX'in genel olarak görevinin üye devletlerin sınır koruma faaliyetlerine değer katmak olduğu söylenebilir (Lodge 2010: 26).

3.2. Avrupa Sınır Gözetleme Sistemi (EUROSUR)

Avrupa Komisyonunca 2008 yılında 68/2008/EC sayılı kararla (EU Commission 2008) kurulmasına karar verilen EUROSUR'un amacı Birliğin dış sınırlarını güçlendirmektir. EUROSUR, AB'nin dış sınırlarının yönetimini geliştirmek amacıyla tasarlanmış bir bilgi aktarım sistemi olarak tanımlanmıştır. Üye ülkelerin sınır güvenliği koordinasyon merkezleri FRONTEX tarafından EUROSUR ağı üzerinden birbirleriyle bağlanmakta bu sayede üye devletler ve FRONTEX sınırlarda elde ettikleri bilgileri neredeyse eşzamanlı olarak birbirleriyle paylaşma imkanını bulmaktadır (FRONTEX 2014b). Bu sistem sayesinde, özellikle, geçişleri tespit edilemeyen düzensiz göçmen sayısının azaltılması amacıyla, üye devletlerin dış sınırlarında yaptığı gözetleme faaliyetleri hakkında birbirleriyle ve FRONTEX ile operasyonel bilgi paylaşımında bulunmaları ve bu sayede insan kaçakçılığı ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi sınır aşan suçlar açısından iç güvenliğin artırılması hedeflenmiştir (EU Council 2013).

EUROSUR ile birlikte, yeni teknoloji gözetleme sistemleri ile desteklenecek üye ülke kurumlarının özellikle güney ve doğu deniz sınırlarının gözetlenmesine ağırlık vermesi ve bu ülkeler arasında uygulamadan kaynaklanan gözetim farklılığının ortadan kalkması amaçlanmaktadır. Böylelikle, Birliğin ilgili kurumlarının dış sınırlarda meydana gelen olaylardan anında haberdar olacağı ve yasa koruma birimlerinin reaksiyon sürelerinin kısılacağı öngörülmüştür (EU Commission 2008). Sonuç olarak, EUROSUR, 2013 yılı Ekim ayı itibariyle Avrupa Komisyonunun aldığı kararla hayata geçirilmiş ve bu tarihten itibaren AB'nin düzensiz göç ile mücadelesine ciddi katkı sağlamıştır (EU Council 2013).

3.3. Parmak İzi Tanımlama Sistemi (EURODAC)

Parmak İzi Tanımlama Sistemi FRONTEX ve EUROSUR'un kurulmasından önce düzensiz göçle mücadele de atılan önemli adımlardan birisidir. EURODAC sayesinde üye ülkeler, birlik sınırlarına izinsiz giren ve iltica başvurusunda bulunan kişilerin daha önce başka üye ülkelerden de sığınma talebinde bulunup bulunmadığını, birliğe yasal yollardan girip girmediğini kontrol edebilmektedir. Bu amaçla 14 yaşının üzerinde olan kişilerin cinsiyet, tabiiyet, doğum tarihi ve yeri, kayıtlı olduğu ülkedeki kimlik verileri, parmak izi, ilk parmak izi alınan yer, zamanı ve referans numarası gibi veriler merkezi bir veri tabanına yüklenmektedir. Bu veriler şahsın sığınma başvurusunda bulunup bulunmamasına göre sistemde iki ila on yıl süreyle saklanmaktadır. Eğer kişinin sığınma talebi kabul edilir ve şahıs AB üyesi bir ülke vatandaşlığı kazanır veya oturma hakkı elde ederse ya da Birlik sınırlarını terk ederse bu kişiye ait veriler sistemden otomatik olarak silinmektedir (EU Council 2010).

3.4. Biyometrik Pasaport ve Vize Bilgi Sistemi (VIS)

AB'nin düzensiz göçle mücadelede kullandığı araçlardan biri de Biyometrik Pasaport ve Vize Bilgi Sistemi uygulamasıdır. Sistem 13 Aralık 2004 tarihli Konsey düzenlemesiyle hayata geçirilmiştir. Bu sistemle üye ülkelere, kişilerin sınır geçişleri esnasında biyometrik pasaportlar aracılığıyla Vize Bilgi Sistemine işlenen sınır geçiş bilgilerine ve kişisel verilere ait bilgilere ulaşılma imkanı tanınmaktadır. Bu sistemle, yine birden fazla sığınma başvurusunun önüne geçilmesi, düzensiz göçün önlenmesi ve sahte pasaport kullanımının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle üye ülkelerden, özellikle sahteciliğin önüne geçilmek amacıyla ek güvenlik önlemlerinin alınması, yüz görünümü ve parmak izi alınmasında standart ve ortak bir kalitenin sağlanması talep edilmiştir (EU Council 2004c).

3.5. Göç ve Sınır Geçişleri Üzerine Bilgi Tartışma ve Değişim Merkezi

Merkez 1 Aralık 1992 tarihinde AB'nin göçten sorumlu bakanlığı tarafından kurulmuş ve 1994 tarihinde yasal göç, düzensiz göç ve kanunsuz ikamet, yabancıların girişlerini kolaylaştıran faktörler, yabancıların sahte belge kullanımı ve yetkililerce alınan önlemler ile ilgili konularda düzenli olarak durum raporları hazırlamak ve istatistikler yayımlamak üzere faaliyete geçmiştir. Mayıs 2009 tarihinden itibaren de düzensiz göç ve bunu kolaylaştırıcı ağlar hakkında üye ülkeler arasında bilgi

iletimi için bir erken uyarı sistemi (CIREFI) hayata geçirilmiştir. Bu kurumun ihdası AB'nin düzensiz göçle mücadelesinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. CIREFI düzensiz göçü kolaylaştıran hususların tespiti ve bunlarla mücadele ve düzensiz göçmenlerin sınır dışı edilme süreçlerini hızlandırılması konusunda üye ülkelere kolaylık sağlamıştır (Europe EU 2014).

3.6. Geri Kabul Anlaşması (Readmission Agreement)

Geri kabul anlaşmaları, tarafların birbirlerinin topraklarında yasadışı olarak ikamet eden vatandaşlarının veya sınırları üzerinden diğer taraf ülkenin sınırlarına geçen üçüncü ülke vatandaşlarının geri kabul edilmesi yükümlülüğü doğuran anlaşmalar olarak tarif edilebilir. Bu anlaşmalar, düzensiz göç konusunda yaşanan sıkıntılar önüne geçmek açısından en etkili enstrüman olarak giderek önem kazanmaktadır. Uzun bir zamandır, Avrupa Komisyonu ve üye ülke hükümetleri tarafından, etkili bir ortak dönüş politikası olmadan mevcut göçmen politikasının etkin bir şekilde uygulanmasının mümkün olamayacağı ifade edilmekteydi (EU Commission 2003). Sonuç olarak, düzensiz göçün ve sığınmacıların geri gönderilmelerini kolaylaştıran ve ulus devletlerin uzun bir süredir kullandığı bir enstrüman olan geri kabul anlaşmaları, AB'de giderek uluslar üstü bir Topluluk aracı olarak ele alınmaya başlanmıştır. Amsterdam anlaşması ile üçüncü taraf ülkelerle geri kabul anlaşması yapma yetkisi üye ülkelere Birliğe devredilmiş olup, bunun üzerine Avrupa Komisyonu yapılacak geri kabul anlaşmalarında uygulanacak kuralları belirlemiştir (Trauner ve Kruse 2008: 14).

AB Amsterdam Anlaşmasının uygulamaya konulmasından bu yana Bosna Hersek, Karadağ, Sırbistan, Moldova, Arnavutluk, Makedonya, Ukrayna ve Rusya gibi sınırdaş olduğu ülkelerin yanı sıra coğrafi olarak uzakta bulunan Hong Kong, Macao ve Sri Lanka ve gibi ülkelerle de geri kabul anlaşması imzalamış ve yürürlüğe sokmuştur. AB son olarak Türkiye ile geri kabul anlaşması imzalamış olup, yaklaşık üç yıllık bir geçiş süreci içerisinde 2017 yılına kadar karşılıklı taahhütlerin yerine getirilmesi durumunda, anlaşmanın yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır. İlave olarak, AB, Pakistan ile geri kabul anlaşması imzalamış ancak henüz yürürlüğe girmemiş ayrıca, Gürcistan, Fas, Cape Verde, Çin ve Cezayir gibi ülkelerle de anlaşma öncesi müzakerelere devam etmektedir (europarl 2010: 14).

3.7. Schengen Bilgi Sistemi (SIS)

SIS Schengen Sözleşmesine istinaden kurulmuş, daha sonra AB çatısı altına alınmış hükümetler arası bir girişimdir. Bu girişimin amacı, AB sınırları içerisinde ciddi anlamda suça karışmış kişilere ait veriler ile AB sınırları içerisinde kalma hakkı bulunmayan kişilere ait verileri tek elde toplamak ve bu verilere ihtiyacı olan sınır muhafızları ile Schengen alanı içerisinde faaliyet gösteren polis, gümrük, vize yetkilileri ve adli makamlarla paylaşmaktır. Sistem ayrıca, özellikle çocuklar olmak üzere kayıp kişiler, çalıntı araçlar, kayıp ve çalıntı kimlik kartları, ateşli silahlar gibi konularda yetkili makamları uyaracak bir veri ağına sahiptir (EU Council 2002c). Bu veriler ulusal otoritelerce sisteme girilerek, tüm Schengen Devletleri Merkezi Sisteminde kaydedilmekte ve ortak bir ağdan hizmete sunulmaktadır.

Sistem sürekli olarak kendini yenilemiş ve çağın getirdiği imkanlardan yararlanmışır. 11 Eylül saldırılarından sonra sisteme terörle mücadele konusunda önemli bir görev düşmüş ve sistemin bu konuya adapte edilebilmesi için birtakım yenilikler getirilmiştir (Baldaccini 2008: 37). Bu geliştirmelerden sonuncusu (SIS II) Nisan 2013’de Avrupa Komisyonunun sorumluluğunda hizmete alınmıştır. (EU Commission 2013b).

SONUÇ

Schengen anlaşması ile iç sınırlarını kaldıran AB, dış sınırlarında ortaya çıkabilecek zafiyetleri minimuma indirmek üzere bir dizi anlaşma ve zirvenin ardından yeni sınır yönetim modelini uygulamaya koymuştur. Avrupa Birliği, üye ülkelerin bu yeni sınır yönetim modeline adapte olabilmesi ve dış sınırların yönetiminin tek elden koordine edilebilmesi adına yeni kurumlar ve uygulamaları hayata geçirmiştir.

Geçirdiği sıkıntılı dönemlerin ardından, AB, sınır güvenliği alanında ne kadar katı tedbirler olsa da, aldığı bu önlemlerin ve sınır güvenliğinin ultra teknolojik altyapısının ortaya çıkan sorunların tamamına çözüm üretmesini beklemenin aşırı iyimserlik olduğunun farkına varmıştır. Bu nedenle, etkin bir sınır güvenliği modeli geliştirebilmek için eğitim, bilgi alışverişi ve sistemlerin birbirine entegrasyonu konusunda üye ve partner ülkeler arasında işbirliğini geliştirmiştir.

Göçle boğuşan AB, düzensiz göç bakımından transit ve kaynak ülke konumunda olan ülkelerle işbirliği ağı oluşturma noktasında yeni arayışlarını

sürdürmekte, muhataplarını vize ile ilgili anlaşmalar ve geri kabul anlaşmaları imzalama noktasında zorlamaktadır. AB bu gayretleri ile düzensiz göç, insan kaçakçılığı ve sınır aşan suçlarla mücadele kapasitesini artırmayı hedeflemiş ve bu anlamda ciddi mesafeler de kaydetmiştir.

AB'nin yeni sınır güvenliği konsepti sonrası ortaya çıkan uygulamalar bütünü göstermektedir ki, AB kendisini dışarıdan gelebilecek etkilerden (düzensiz göç, sınır aşan suçlar, uluslararası terörizm vb.) izole ederek güvenli bir Avrupa kalesi oluşturmayı, buna ilaveten karşılaştığı sorunları kendi sınırlarından uzak tutarak dışsallaştırmayı hedeflemiştir. Güvenikleştirme yaklaşımına dayanan bu anlayış, dış sınırların etkin bir şekilde korunmasını sağlamış, ortaya çıkan güven ortamı ise Avrupa Birliği'nin sınırlarının ötesinde zuhur eden yeni sorunlarla mücadele konusunda (Suriye sorununda olduğu gibi) gönülsüz davranmasına neden olmuştur.

Ancak geçmiş tecrübeler, sınırları zorlayan bu tür dışsal sorunlarla sadece mevcut sınırların ve sınır güvenliği uygulamalarının tahkimi suretiyle baş edilemeyeceğini, dahası sorunların kaynağında çözüme yönelik sorumluluk üstlenilmemesi durumunda sınırların fiziki güvenliğinin uzun süre devam ettirilemeyeceğini bizlere göstermektedir. Bu nedenle AB uygulamaya koyduğu ESY modeline ilaveten, sınırlarında yaşadığı sorunların asıl kaynağına yönelik bugünkü paradigmasını bir adım öteye taşıyarak, sorunu dışsallaştırmak yerine kaynağında çözmeye yönelik proaktif çalışmalara da ağırlık vermelidir. Ayrıca bu paradigma değişimi sadece mevcut sorunların çözümü için değil, muhtemel sorunların halli için de elzemdir.

KAYNAKÇA

Anderson, M. (2000) 'Border regimes and security in an enlarged European Community: Implications of the entry into force of the Amsterdam Treaty', *Robert Schuman Centre, The Working Paper Series*, 2000/8, 2-37.

Andreas, P. (2003) 'Redrawing the line: Borders and security in the twenty-first century', *International security*, 28(2), 78-111.

Apap, J. ve Tchorbadijyska, A. (2004) '*What about the Neighbours? The Impact of Schengen along the EU's External Borders*'. No. 210, Brüksel: CEPS Publications.

Baldaccini, A. (2008) 'Counter-terrorism and the EU strategy for border security: Framing suspects with biometric documents and databases', *European Journal of Migration and Law*, 10(1), 31-49.

Benam, Ç. H. (2011a) 'Emergence of in Europe: Border Control and Securitization of Migration', *Insight Turkey*, 13(3), 191-207.

Benam, Ç.H. (2011b) 'Internal security and the new border management model of the EU: Migration-security nexus'. Unpublished PhD thesis, Middle East Technical University.

Bigo, D. (1994) 'The European internal security field: stakes and rivalries in a newly developing area of police intervention', in M. Anderson and M. D. Boer (eds.), *Policing Across National Boundaries*. London: Pinter, pp. 164-196.

Bigo, D. (2000) *When Two Become One: Internal and external securitisations in Europe*. [Online] Available at: <<http://didierbigo.com/students/readings/When%20Two%20Become%20One.pdf>> [erişim tarihi 16 June 2018].

Bigo, D. (2008) 'Globalized (in)security: The field and the ban-opticon', in D. Bigo and A. Tsoukala (eds.), *Terror, insecurity and liberty: illiberal practices of liberal regimes after 9/11*. London, New York: Routledge, pp. 10-49.

Boswell, C. (2007) Migration Control in Europe after 9/11: Explaining the Absence of Securitization, *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 45(3), 589-610.

Bozkurt, E., Özcan, M. ve Köktaş, A. (2011) *Avrupa Birliği Hukuku*, 5th ed. Ankara: Asil Yayınları.

Broeders, D. (2007) 'The New Digital Borders of Europe: EU Database and Surveillance of Irregular Migrants', *International Sociology*, 22 (1), 71-92.

Brown, D. (2002) 'The New Hurdle: The Prospects for Polish and Estonian Accession to 'Pillar III' in the Post-Tampere European Union', in C. Ross (ed.), *Perspectives on the Enlargement of the European Union*. Boston: Brill, pp. 239-258.

Den Boer, M. ve Wallace, W (2000) 'Justice and Home Affairs: Integration through Incrementalism?', in H. Wallace and W. Wallace (eds.), *Policy Making in the European Union*. Oxford: Oxford University Press.

Düvell, F. (2006). 'Irregular Migration: a Global, Historical and Economic Perspective', in F. Düvell (ed.), *Illegal immigration in Europe: Beyond control?*. Chippenham and Eastbourne: Palgrave Macmillan, pp14-39.

EU Commission (2002) *Towards integrated management of the external borders of the member states of the European Union* (Commission of the European Communities), Brussels, 7May 2002, COM (2002) 233. [Online] Available at <finalhttp://eur-lex.europa.eu /LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0233:FIN:EN:PDF> [erişim tarihi 18.07.2018].

EU Commission (2003) *Communication from the Commission to the European Parliament and the Council in View of the European Council of Thessaloniki on the Development of a Common Policy on Illegal Immigration, Smuggling and Trafficking of Human Beings, External Borders and the Return of Illegal Residents*, COM/2003/0323 final. [Online] Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52003DC0323> [erişim tarihi 23 June 2018].

EU Commission (2008) *Examining the creation of a European Border Surveillance System (EUROSUR)*. COM/2008/0068 final. [Online] Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52008DC0068> [erişim tarihi 22 June 2018].

EU Commission (2009) *Clandestino Project Final Report*. [Online] Available at: <http://www.epim.info/wp-content/uploads/2011/01/clandestino-final-report_-november-2009.pdf> [erişim tarihi 05 August 2018].

EU Commission (2012) *Turkey 2012 Progress Report*. COM(2012) 600 final. [Online] Available at: <http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/tr_rapport_2012_en.pdf> [erişim tarihi 21August 2018].

EU Commission (2013a) *Turkey 2013 Progress Report*. COM(2013) 700 final. [Online] Available at: <http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2013/package/brochures/turkey_2013.pdf> [erişim tarihi 21August 2018].

EU Commission (2013b) *Schengen Information System (SIS)*. [Online] Available at: <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/index_en.htm> [erişim tarihi 23 June 2018].

EU Commission (2014) *Schengen Area*. [Online] Available at: <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/index_en.htm> [erişim tarihi 02.08.2018].

EU Commission (2016) *Turkey 2016 Report* [Online] Available at: https://ec.europa.eu/neighbourhoodenlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2016/20161109_report_turkey.pdf

EU Council (1999) *Tampere European Council 15 And 16 October 1999 Presidency Conclusions* [Online] Available at <http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm> [erişim tarihi 20 June 2018].

EU Council (2000) *The Schengen acquis - Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders*. Official Journal L 239, 22/09/2000 P. 0019 – 0062. [Online] Available at <[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922\(02\):en:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(02):en:HTML)> [erişim tarihi 20 June 2018].

EU Council (2001a) *Presidency Conclusions: European Council Meeting in Laeken*, 300/1/01 REV 1. [Online] Available at: <http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/background/docs/laeken_concl_en.pdf> [erişim tarihi 21 June 2018].

EU Council (2001b) Council Regulation (EC) No 539/2001 [Online] Available at: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:081:0001:0007:EN:PDF>> [erişim tarihi 18 August 2018].

EU Council (2002a) *Proposal for a comprehensive plan to combat illegal immigration and trafficking of human beings in the European Union*. Council of the European Union, Brussels, 27 February 2002, Doc. 6621/1/02 REV 1 JAI 30 FRONT 19 MIGR 10 VISA 29. [Online] Available at <http://ec.europa.eu/home-affairs/funding/2004_2007/docs/comprehensive_plan_illegal_immigration.pdf> [erişim tarihi 18 June 2018].

EU Council (2002b) *Plan for the management of the external borders of the Member States of the European Union*. Council of the European Union, Brussels, 14 June 2002, Doc. 10019/02 FRONT 58 COMIX 398. [Online] Available at <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2010019%202002%20INIT> [erişim tarihi 18 June 2018].

EU Council (2002c) 'Schengen Information System, SIRENE, Recommendations and Best Practices, Vol. 2'. *EU Schengen Catalogue*, Brussels. [Online] Available at: <http://consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/Cat.Sch.Vol.2EN.pdf> [erişim tarihi 21 June 2018].

EU Council (2002d) 'External borders control, Removal and readmission: Recommendations and best practices'. *EU Schengen Catalogue*, Brussels. [Online] Available at: <https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/catalogue%20EN.pdf> [erişim tarihi 19 August 2018].

EU Council (2004a) *The Hague Programme: Strengthening Freedom, Security and Justice in the European Union*, OJ C 53/1, 3.3.2005. s.1. [Online] Available at <https://www.consilium.europa.eu/uedocs/NewsWord/en/jha/90655.doc> [erişim tarihi 21 June 2018].

EU Council (2004b) *Establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union*, Reg. (EC) No. 2007/2004 of 26 October 2004, OJ L 349, 25.11.04. [Online] Available at: <http://frontex.europa.eu/assets/About_Frontex/frontex_regulation_en.pdf> [erişim tarihi 20 June 2018].

EU Council (2004c) *On standards for security features and biometrics in passports and travel documents issued by Member States*. Reg. No 2252/2004. [Online] Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32004R2252> [erişim tarihi 22 June 2018].

EU Council (2006) *Justice and Home Affairs, 2768th Council Meeting Press Release*. [Online] Available at <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/91997.pdf> [erişim tarihi 22 June 2018].

EU Council (2009) *The Stockholm Programme – An Open and Secure Europe Serving and Protecting the Citizens*, 2010/C 115/01. [Online] Available at <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2010.115.01.0001.01.ENG> [erişim tarihi 22 June 2018].

EU Council (2010) *Concerning the establishment of ‘Eurodac’ for the comparison of fingerprints for the effective application of the Dublin Convention*. Reg. (EC) No 2725/2000 [Online] Available at: < <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32000R2725>> [erişim tarihi 22 June 2018].

EU Council (2013) *Council adopts regulation establishing the EUROSUR system*. 15031/13 [Online] Available at: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139099.pdf> [erişim tarihi 22 June 2018].

Europarl (2010) *Readmission Policy in the European Union* [Online] Available at: <[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2010/425632/IPOL-LIBE_ET\(2010\)425632_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2010/425632/IPOL-LIBE_ET(2010)425632_EN.pdf)> [erişim tarihi 03 August 2018].

Europe EU (2014) *Centre for Information, Discussion and Exchange on the Crossing of Frontiers and Immigration (CIREFI)*. [Online] Available at: http://europa.eu/legislation_summaries/other/I33100_en.htm [erişim tarihi 22 June 2018].

EUROPOL (2012) *Europol Review: General report on Europol activities* [Online] Available at: https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/europolreview2012_0.pdf [erişim tarihi 31 June 2018].

FRONTEX (2011) *Annual Risk Analysis 2011*. Warsaw: FRONTEX. [Online] Available at: <http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2011.pdf> [erişim tarihi 30 June 2018].

FRONTEX (2012) *Annual Risk Analysis 2012*. Warsaw: FRONTEX. [Online] Available at: <http://frontex.europa.eu/assets/Attachment_Featured/Annual_Risk_Analysis_2012.pdf> [erişim tarihi 04 August 2018].

FRONTEX (2013) *Annual Risk Analysis 2013*. Warsaw: FRONTEX. [Online] Available at: <http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2013.pdf> [erişim tarihi 23 August 2014].

FRONTEX (2014a) *Roles and Responsibilities*. Warsaw: FRONTEX. [Online] Available at: <<http://frontex.europa.eu/operations/roles-and-responsibilities>> [erişim tarihi 22 June 2014].

FRONTEX (2014b) *EUROSUR*. [Online] FRONTEX Available at: <<http://frontex.europa.eu/intelligence/eurosur>> [erişim tarihi 22 June 2014].

FRONTEX (2014c) *Annual Risk Analysis 2014*. Warsaw: FRONTEX. [Online] Available at: <http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2014.pdf> [erişim tarihi 04 August 2014].

Grabbe, H. (2000) 'The Sharp Edges of Europe: Extending Schengen Eastwards', *International Affairs*, 76 (3), 519-536.

Gropas, R. (2004) 'Functional borders, sustainable security and EU-Balkan relations', *Southeast European and Black Sea Studies*, 4(1), 49-76.

Hassner, P. (2002) 'Fixed Borders or Moving Borderlands?: A new type of border for a new type of entity', in J. Zielonka, (ed.), *Europe Unbound: Enlarging and Reshaping the Boundaries of the European Union*. New York: Routledge, pp. 38-50.

Helene, J. (2007) *Construction of a European Institutional Model for Managing Operational Cooperation at the EU's External Borders: Is the FRONTEX Agency a decisive step forward?* Research Paper No.6, Generated by the CEPS CHALLENGE programme, March 2007, pp.1-33.

Hills, A. (2004) 'Assumptions, principles and strategy: Border security in the Balkans Europe's gatekeepers', *Adelphi Papers*, 44(371), 11-40.

Hobbing, P. (2005) 'Integrated Border Management at the EU Level'. *CEPS Working Documents*, No. 227, 1 August 2005 Brussels: CEPS Publications, 1-26

Huysmans, J. (2006) *The Politics of Insecurity: Fear, Migration and Asylum in the EU*. London: Routledge.

IOM (2011) *World Migration Report 2011* Geneva: IOM.

İçduygu, A. (2011) 'The Irregular Migration Corridor between the EU and Turkey: Is it Possible to Block it with a Readmission Agreement?', Migration Policy Institute, [Online] Available at: <[http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/17844/EU-US%20Immigration %20Systems% 202011_14.pdf?sequence=1](http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/17844/EU-US%20Immigration%20Systems%202011_14.pdf?sequence=1)> [accessed 16 August 2014].

Kaya, A. (2013) 'Shifting Paradigms on the Conventional Border Security Concept and an Analysis of the Border Security Framework of Turkey', *Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi*, 4(2), 1-12.

Kirişçi, K. (2003) 'The Question of Asylum and Illegal Migration in European Union-Turkish Relations', *Turkish Studies*, 4(1), 79-106.

Köktaş, A. (2010) 'Avrupa Birliği'nde Sınır Güvenliği ve Yönetimi İle İlgili Gelişmeler ve Türkiye'nin Yeni Bir Sınır Güvenlik Birimi Kurma Çalışmaları', *UTSAM*, [Online] Available at:<http://utsam.org/images/upload/attachment/utsas_2010_secilmis/Avrupa%20Birli%C4%9Fi%E2%80%99nde%20S%C4%B1n%C4%B1r%20G%C3%BCvenli%C4%9Fi%20ve%20Y%C3%B6netimi%20ile%20%C4%B0lgili%20Geli%C5%9Fmeler%20ve%20T%C3%BCrkiye%E2%80%99nin%20Yeni%20Bir%20S%C4%B1n%C4%B1r%20G%C3%BCvenlik%20Birimi%20Kurma%20%C3%87al%C4%B1%C5%9Fmalar%C4%B1.pdf> [erişim tarihi 19 August 2014].

Köktaş, A. (2011) 'Sınır Güvenlik Birimi Kurma Çalışmaları'. *SDE Analiz*, pp.8, 3-27

Köktaş, A. ve Yılmaz, O. (2010) 'Integrated Border Management Model in the European Union: From Schengen convention to the Stockholm Programme', *Turkish Journal of Police Studies*, 12(2), 1-21.

Lavenex, S. (2004), 'EU External Governance in Wider Europe', *Journal of European Public Policy*, 11 (4), 680-700.

Léonard, S. (2010) 'EU border security and migration into the European Union: FRONTEX and securitisation through practices', *European Security*, 19(2), 231-254.

Lodge, A. (2010) *Beyond the Frontiers: FRONTEX the First Five Years*. Warsaw: FRONTEX.

Mitsilegas, V. (2007) 'Border security in the European Union: Towards centralised controls and maximum surveillance', in A. Baldaccini, E. Guild and H. Toner (eds.), *Whose freedom, security and justice?: EU immigration and asylum law and policy*. Oxford, Portland, Oregon: Hart Publishing, pp. 359-394.

Omolesky, M. (2010) 'Illegal immigrants, asylum-seekers, the European Union - and the new law of looking away' *The American Spectator*, [internet] 8 December. Available at: <<http://spectator.org/articles/39098/irregular-crossings>> [erişim tarihi 03 August 2014].

Özcan, M. (2004) 'The Effect of Turkish Accession to EU on EU's Illegal Migration Problem: Will Turkey Makes the Problem Worse?', *The Journal of Turkish Weekly*, [Online] Available at: <http://www.turkishweekly.net/article/35/the-effect-of-turkish-accession-to-eu-on-eu-039-s-illegal-migration-problem.html> [erişim tarihi 05 August 2014].

Pop, V. (2010) 'EU to deploy armed patrols at Greek-Turkish border'. *Euobserver*, [internet] 25 October. Available at: <<http://euobserver.com/justice/31116>> [erişim tarihi 03 August 2014].

Rigo, E. (2005) 'Implications of EU Enlargement for Border Management and Citizenship in Europe', *EUI Working Papers*, No. 2005/21, Badia Fiesolana: European University Institute.

Rudolph, C. (2003) 'Security and the Political Economy of Migration', *American Political Science Review*, 97(4), 603-620.

Spongenberg, H. (2007) 'EU border agency starts sea patrols'. *Euobserver*, [internet] 24 May. Available at: <<http://euobserver.com/justice/24126>> [erişim tarihi 03 August 2014].

Trauner, F. ve Kruse, I. (2008) 'EC visa facilitation and readmission agreements: implementing a new EU security approach in the neighbourhood', *Center for Social and Economic Research*, 363/2008, 1-48.

Van Houtum, H. (2010) 'Human blacklisting: The global apartheid of the EU's external border regime', *Environment and Planning- Part D: Society and Space*, 28(6), 957-976.

Vogler, J. ve Bretherton, C. (2006) *The European Union as a global actor*. 1st ed. Taylor & Francis e-Library.

Walters, W. (2006) 'Border/Control', *European Journal of Social Theory*, 9 (2), 187-203

Walters, W. ve Haahr, J. H., (2005) *Governing Europe: Discourse, Governmentality and European Integration*. New York: Routledge.

Zielonka, J., (2002) 'Boundary making by the European Union', in J.Zielonka (ed.), *Europe Unbound: Enlarging and Reshaping the Boundaries of the European Union*. New York: Routledge, pp.1-17.

Zucconi, M. (2004) 'Migration and Security as an Issue in US-European Relations', in J. Tirman (ed.), *The Maze of Fear: Security and Migration After 9/11*. New York: New Press.

